

šém - 1.v hebrejskej mystike magické slovo oživujúce neživú hmotu

2.tabuľka v magickom slovom, oživujúca *golema*; pozri *mágia*

Šém - hebr. שֵׁם /Sem – „prosperita“; gréc, Σημ; arab. سام /Sam; etiop. ሴም; arab. سام Sam; prvorodený syn *Noema*, narodený v čase, keď jeho otcovi bolo 500 rokov; pre úctivé správanie k otcovi nositeľ zaslúbenia a požehnania; z biblie rovnako ako u *Cháma* a *Jáfeta* vieme iba to, že so svojimi manželkami, otcom a matkou boli ušetrení skazy pri *potope sveta*; inak sa v biblii nevyskytuje; židovská tradícia identifikuje Šéma s kráľom a kňazom *Melchisedekom*; Šém bol praotec *Semitov*; z doby po *potope sveta* vypráva biblia zaujímavú udalosť, ktorá sa udiala medzi Noem a jeho synmi; Noe bol prvý, kto zasadil vinič; napil sa vína a opil sa; ležal nahý v stanu; keď Chám uvidel nahotu svojho otca, povedal o tom svojim bratom vonku; Šém a Jáfet tedy vzali plášť a oba si ho dali na ramená; potom pospiatky išli a prikryli *nahotu* svojho otca; boli obrátení čelami späť, tak nahotu svojho otca nevideli; v kresťanskom svete a umení je motív opitého a zosmiešňovaného Noeho je predobrazom zosmiešňovaného *Krista* (pozri *Posmievanie sa Kristovi*); pozri *biblia*; *Židia*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Shem>

H. Schedel: Noe a jeho synovia (drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

C. Procaccini: Opitý Noe (16.-17.st.)

šem ham foráš - hebr.; nevysloviteľné meno Božie; pozri *Židia*, *tetragram*, *Jahve*

Šemík - pozri *Horymír*, *české báje*

Šen Čou - angl. Shen Zhou; zakladateľom *Wu školy*

https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0en_%C4%8Cou

Šen Čou: Vznešená hora Lu (1467)

šendžjet - egyptské *bedrové rúško*; porovnaj sumerský *kaunakes*; pozri *egyptské umenie*

Šen Nung - v čínskej mytológii boh, ktorý naučil ľudstvo orbe; pozri *čínski bohovia*

Šen-tchu - Beliana v súvislosti s heslom *broskyňové amulety*; čínsky ochranný bôžik, strážca domu; pozri *čínski bohovia*

šeps - podkladový náter pod maľbu, v rôznom zložení *pigmentov* a *pojidiel*: voda, *krieda*, *glej*, *bieloba*, *sadra*, *bolus*, olej apod.; tvorí bariéru medzi maľbou a *podkladom* a vytvára povrch vhodný pre farby a *média*; základné typy šepsu: pozri *imprimitura* a *podklad*; pozri *bieloba zinková*, *bolus biely*; *tónovanie šepsu*; *tónovanie podkladu*

šeps akrylový - pružný, pevný, nerozpustný vo vode, rýchlo zasychá; natierať bez predošlej impregnácie *glejom*; dá sa užívať aj pre *olejomaľbu*, nie však naopak: *šeps olejový* pre maľbu akrylovými farbami

šeps alkydový - syntetický šeps ako náhrada *šepsu olejového*, kvalitný, pružný, rýchlejšie zasychá, nežltne, riedi sa liehom na požadovanú hustotu

šeps kriedový - tiež kriedový podklad, *gesso*; jeden zo základných typov *podkladu*; vyznačuje sa silnou savosťou a rýchlym zasychaním; polo kriedový podklad je menej pijavý a pomalšie zasychá

receptúry:

prvý náter *želatínovou vodou*: 1l studenej vody, 50 g *želatíny*/6 dkg *gleja*;

vlastný kriedový náter:

I. 2 objem. diely šampanskej alebo bolonskej *kriedy*, 1 objem. diel *želatínovej vody*; *podklad*: drevená doska

II.1 hmot. diel *bieloby titanovej*/*bieloby zinkovej*, 1,5 hmot. dielu *kriedy*, 2 hmot. diely *želatínovej vody*/ 5% *akrylátovej disperzie*; *podklad*: drevená doska

III. 2 objem. diely *kriedy*, 2 objem. diely *bieloby zinkovej*, 2 objem. diely *glejovej* alebo *želatínovej vody*, 1/4 až 1/2 objem. dielu *ľanového* alebo *polymerovaného oleja*; *podklad*: plátno
pozri *lom svetla*, *opacita pigmentu*/*neprieľadnosť pigmentu*

šeps olejový - *podklad* pre *olejomaľbu*: 300 dkg *bieloby* alebo *barytu*, 20 dkg *polymerovaného ľanového oleja* so *sikativom*, 10dkg *xyľenu*; pozri *podklad emulzný*, *podklad disperzný*

šerif sandžak - *Mohamedova svätá zástava* zo *zeleného hodvábu*; pozri *symbolika farieb*, *farba zelená*

šerm, **šermiar** - pozri *karusel 2*, *meč*

<http://blogs.getty.edu/iris/medieval-reading-for-our-favorite-game-of-thrones-characters/>

H. Burgkmair st.: Súboj dvoch vojakov (15.-16.st.)

šerosvit - *temnosvit/chiaroscuro/clair-obscur/camaieu*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Chiaroscuro>

šerosvitová kresba - kreslenie na farebnom papieri v tmavom *médiu* s bielym zvýraznením; pôvod v šerosvitovej kresby je v renesancii; išlo o kreslenie na farebnom papieri, kde umelec pracoval na papieri v základnom tóne smerom k svetlým miestam pomocou bieleho gvaša, a smerom ku tmavým za použitia atramentu, nepriehľadnými akvareľmi v zmesi s arabskou gumou alebo akvarelom; tie zasa nadväzovali na tradíciu iluminovaných rukopisov z čias neskorého rímskeho cisárstva, kedy sa písalo na fialovo zafarbený pergamen; takýmto prácam sa kedysi hovorilo „šerosvitové kresby“, ale častejšie sú popísané v modernej múzejnej terminológii termínmi ako perokresba na tónovanom papieri, zosvetlená bielym gvašom“; šerosvitové drevoryty začali ako imitácia tejto techniky; hovoríme o talianske umenie, termín je niekedy používaný znamenať maľované čiernobielych snímok alebo dvoch farebných prevedeniach, všeobecnejšie známe v angličtine francúzskeho ekvivalentu, vitráže . Termín rozšíril v tom zmysle, čoskoro pokryť všetky silné kontrasty v osvetlení medzi svetlými a tmavými oblasťami v umení, ktorý je teraz primárny význam.

<https://en.wikipedia.org/wiki/Chiaroscuro>

H. Springinklee: Muž bolesti (šerosvitová kresba na farebnom papieri, 1514)

šerosvitové rytiny - v súvislosti s *H. Goudtom*: Goudt pri svojich rytinách podľa *A. Elsheimera* vytvoril jedinečnú techniku šerosvitových rytín, ktorá ovplyvnila tmavé výtlaky *Rembrandta* a *Jana van de Velde II*

H. Goudt podľa A. Elsheimera: Útek do Egypta (rytina a lept, 1613)

Mair von Landshut: Sv. Katarína (šerosvitová rytina z medeného plechu, 15.-16.st.)

šerosvitový drevoryt - šerosvitové drevoryty začali ako imitácia *šerosvitovj kresby*

-v súvislosti s heslom *chiaroscuro*: v *grafike* je taliansky názov *chiaroscuro* (šerosvit) názvom pre šerosvitové drevoryty; tvoria prechod medzi černo-bielym a farebným drevorytom; šerosvitové drevoryty tlačou z niekoľkých *matric* napodobňujú *lavírovanú* kresbu, maľbu kriedou na farebnom papieri (užívanú od 15.st. namiesto kresieb riedeným tušom); spočiatku išlo tlač na farebnom papieri, na ktorom svetlé časti boli zvýraznené bielobou alebo bronzovým prachom; neskoršie išlo o sútláč niekoľkých *matric* s odstupňovanými *valérmi* a svetlé miesta vyjadrené bielou neotlačenou plochou; *sútláčou* farebných plôch vznikla tónová farebnosť alebo ďalšie farby; taliansky šerosvitový drevoryt často rozkladal kresbu do štočkov tak, že nebolo treba štočku s líniovou kresbou; cieľom bolo dosiahnutie dojmu silnej plasticity, ako to zodpovedalo renesančnému výtvarnému názoru; vo Francúzsku prišiel s prvými šerosvitovými drevorezmi *L. Buisinck*; porovnaj *podtláč*; (Taliansko: *U. da Carpi*, *A. da Trento*, *V. Vicentino*, *A. Andreani*; Nemecko: *L. Cranach st.*, *H. Burgmair st.*, *H. Baldung/Grien*; Holandsko: *H. Goltzius*; Francúzsko: *A. Lepère*, *C. Pissarro*,)

-ďalšie špecializované použitie termínu šerosvit patrí šerosvitovému drevorytu pri farebných drevorytoch tlačených s rôznymi blokmi, každý s použitím iného farebného atramentu

http://en.wikipedia.org/wiki/Chiaroscuro_woodcut#Chiaroscuro_woodcuts
http://de.wikipedia.org/wiki/Ugo_da_Carpi

Mair von Landshut: Dalila odstrihuje Samsonovi vlasy (šerosvitový drevoryt, 15.st.)

A. Altdorfer: Bitka rytiera a žoldnierov (šerosvitový drevoryt, 1510)

A. da Trento: Sibyla Tiburinská a cisár Augustus (šerosvitový drevoryt, 16.st.)

L. Büsinck: Kupliarka (šerosvitový drevoryt, 17.st.)

L. Büsinck podľa G. Lallemanta: Aeneas odnáša Anchisesa z horiacej Tróje (šerosvitový drevoryt, 1623-1629)

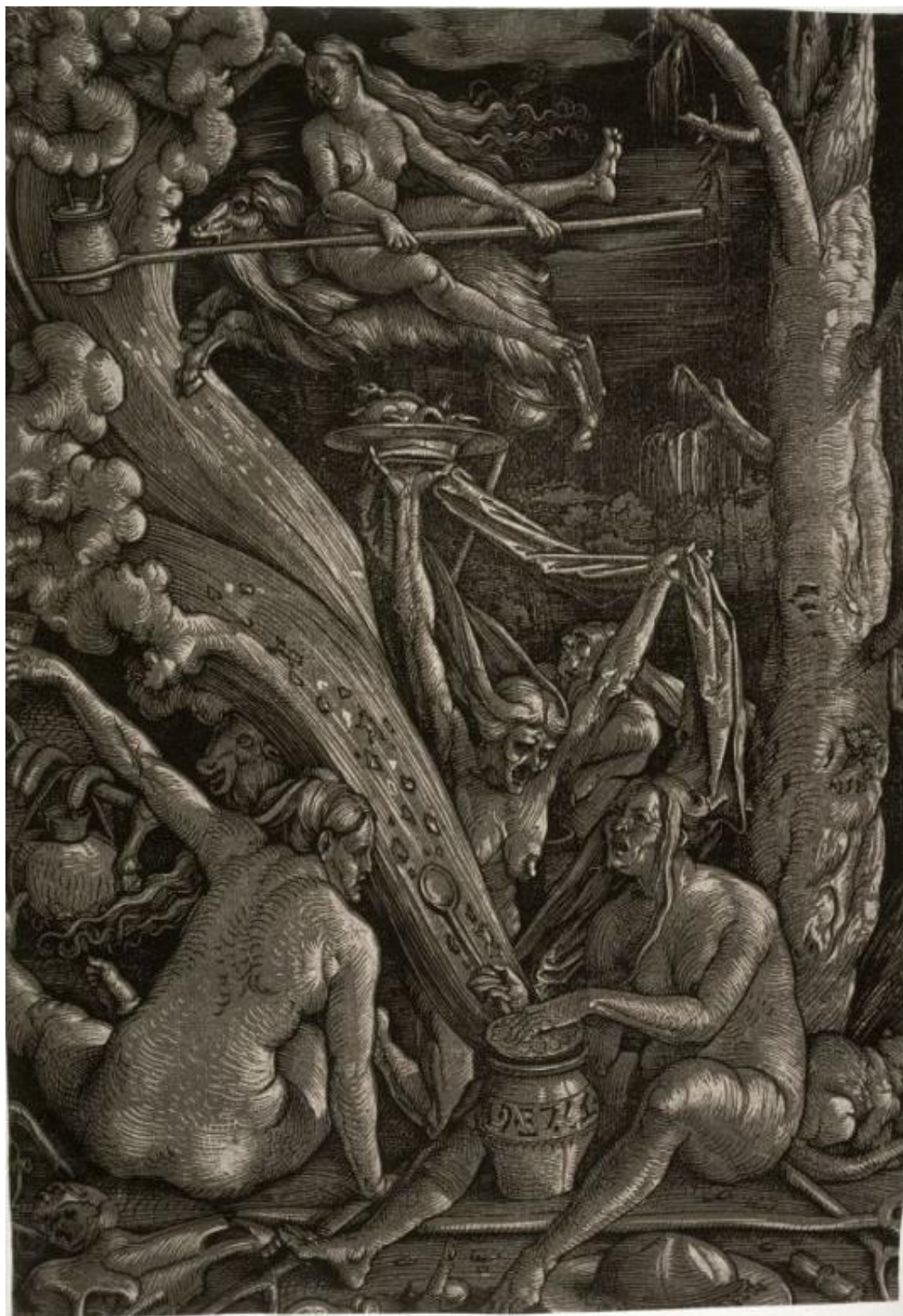
U. da Carpi: Diogenes (šerosvitový drevoryt)

G. N. Vicentino: Saturn (šerosvitový drevoryt, 16.st.)

H. Burgkmair st.: Milenci prekvapení smrťou (šerosvitový drevoryt, 1510)

H. Baldung: Sabat čarodejníc (šerosvitový drevoryt, 1510)

šerpa - 1.širší pás ozdobnej tkaniny okolo pásu alebo pliec cez (dámske) oblečenie; pozri *móda*

2.široká stuha alebo pás tkaniny upevnenej šikmo cez plecia k boku ako odznak hodnosti, príslušnosti ap., napr. šerpa vysokých štátnych úradníkov prepožíčiavaná rímskymi cisármi; z nej sa vyvinulo cirkevné *pallium*

D. Velázquez: Portrét Filipa IV. v brnení (1623)

A.-J. Gros: Napoleon Bonaparte na Pont d'Arcole

Šesemet - *dolnoegyptská* bohyňa, spájaná s bohyňou vojny *Sachmet*; pozri *egyptskí bohovia*

Šesmu - Lurker v súvislosti s heslom *lis vínny*: egyptský boh lisu na olej a *víno*; hriešnikov pripútaval k popravicímu klátu a ich hlavu drvil v lise; na druhej strane podával mŕtvym víno ako životadarný nápoj; pozri *bohovia podsvetia*, *egyptskí bohovia*; *vínny lis*

Jordan: boh *vína* a *oleja*; známy už v 3000 pr.Kr. do konca starého Egypta (chronológia pozri *egyptské umenie*); uctievaný ako ochranca *múmii* a kat v ríši mŕtvych (pozri *podsvetie*); v neskoršej *ikonografii* zobrazovaný ako *lev*, častejšie však v ľudskej podobe, niekedy s hlavou *leva* a *hrivou*; jeho kult sa sústreďoval najmä na oblasti v okolí *fajjúmskej* oázy a *Mennoferu*; zastúpený bol zrejme vo väčšine chrámov, kde sa pripravovali a ukladali balzamovacie masti a oleje (pozri *mumifikácia a balzamovanie*; *údolný chrám*); Šesmu mal ambivalentnú povahu, bol láskavý a priateľský, poskytoval aromatické oleje a masti, ale aj ničivý a trestajúci, ktorý zotínal ľudské hlavy ako hrozna (pozri *vínny lis*); pozri *múmia*

šest' - gréc. *hexa*; pozri *symboly číselné: 6*

šesť dní stvorenia sveta - hexaameron

šesťdielna klenba rebrová - klenba rebrová šesťdielna

šesťsto šesťdesiatšesť - pozri *Šelma zemská*; *symboly číselné*

šestodnev - rus. Шестоднев; biblický príbeh o stvorení sveta Bohom v šiestich dňoch, je obsiahnutý v počiatočných kapitolách *Genesis*; rozpravy o šiestich dňoch stvorenia predstavujú exegetické diela filozoficko-teologickej povahy, ktoré interpretujú prvé kapitoly knihy *Genesis*, a vysvetľujú základy *vesmíru* z pohľadu kresťanskej náuky; zvyčajne sa skladá zo šiestich samostatných ciest, počtu šiestich dní stvorenia sveta

-ruský typ *hexameronu*, zobrazujúceho stvorenie sveta za šesť dní

<http://ru.wikipedia.org/wiki/Шестоднев>

Ikona Šestodnev (19.st.)

Šéša - v *hinduistickej mytológii* kozmický had boha *Višnu*; pozri *mútenie mliečneho oceánu*, *kozmickej had*

Mútenie mliečneho oceánu (Angkor Wat, Kambodža, 12.st.)

Mútenie mliečneho oceánu bohmi a démonmi (bazárová tlač, 19.st.)

Šét/Sét - hebr. שֵׁט – „prepustený, menovaný“; tiberian. Šet ; arab. شَيْط / Šít; v judaizme (*Genesis* 4:25), kresťanstve, mandejstve a islamu tretí syn Adama a Evy a brat Kaina a Ábela; bol ich jediným ďalším dieťaťom Adama a Evy; menom ho uvádza *Hebrejská biblia* (Tanakh); Seth sa narodil po zavraždení Ábela a Eva verila, že Boh Séta menoval ako náhradu za Ábela; narodil sa, keď Adamovi bolo 130 rokov; dožil sa 912 rokov a za jeho života začalo uctievanie Hospodina; od Šéta vedie priama rodová línia k Noemu, praotcovi popotopných národov, a ku Kristovi; Šét vystupuje v prevažne židovskom pseudoepigrafe Apokalypsa Mojžišova (3.-5.st.), ktorá opisuje život Adama a Evy po ich vyhnaní z rajskej záhrady; v ňom Šét a Eva cestou ku dverám do záhrady prosia o nejaký olej zo stromu milosrdenstva (*stromu života*); cestou je Šét napadnutý a pohryzený divou zverou, ktorá odíde, keď jej Šét prikáže; archanjel Michael odmietne dať im olej v tejto chvíli, ale sľubuje, že na konci vekov, keď budú všetci ľudia vzkriesení, rozkoše raja budú dané svätým ľuďom a Boh bude pobývať v ich strede; počas ich cesty zo záhrady Adam

hovorí Eve: „Čo si urobila, že si priviedla na nás veľký hnev, ktorým je smrť?“; neskôr iba Šét môže vložiť Adama pri jeho pohrebe do božského vozu, ktorý ho odvezie do rajskej záhrady (kap. 5-14); podľa pseudoepigrafu Testament Adama (4.st.) krátko predtým, než zomrel, Adam zoznámil Šéta s učením Kabala; starý muž mal strach zo smrti, preto požiadal svojho syna Šéta, aby sa vrátil do rajskej záhrady a vzal z neho plod stromu života, ktorý dával nesmrteľnosť; Šét počúvol, ale vo dverách sa stretol s archanjelom Michaelom a povedal mu účel svojej cesty; anjel mu dovolil vstúpiť; keď dorazil k stromu života, vzal tri plody a vrátil sa do svojho domu, kde ho informovali, že jeho otec práve zomrel; Šét okamžite vykopal hrob, vložil plody z Edenu do úst Adama a pochoval ho; po nejakej dobe na mieste vyrástli tri stromy, ktoré nerezali, až kým z nich neurobili tri kríže, ktoré sa objavujú v Umučení Ježiša (pozri *Golgota*, *Kalvária*); v *gnosticismu* vystupuje ako náhrada daná Bohom za Ábela, ktorého zabil Kain; v *gnosticismu* sa hovorí, že ku koncu svojho života odovzdal Adam Šétovi tajné učenie, ktoré dalo vznik *Kabale*; *zoroastrizmus* odkazuje na Šéta ako na „predka všetkých generácií cakidim (hebr. spravodliví)“; podľa *Hagady* mal 33 synov a 23 dcér; *Joseph Flavius* v Židovských starožitnostiach odkazuje na Šéta ako cnostného a výbornej povahy, a uvádza, že jeho potomkovia vynášli múdrosť nebeských telies, a postavili „pilieri synov Šéta“; dva piliere boli popísané mnohými vedeckými objavmi a vynálezmi, najmä v astronómii; „pilieri synov Šéta“ postavili s Adamovým odhadom, že svet bude zničený naraz ohňom alebo globálnou povodňou; cieľom pilierov bolo chrániť objavy a zachovať ich v pamäti po katastrofe; jeden pilier bol zložený z tehál a druhý z kameňa, takže ak by mal byť zničený pilier z tehál, kamenný pilier zostane; *Josephus* hovorí, že pilier z kameňa zostane v krajine Síríad (čím myslel Egypt), keď nastane deň zničenia; islamská tradícia si ctí Šéta ako proroka, hoci ho *Korán* neuvádza; *moslimovia* si myslia, že Šétovi bola daná múdrosť v niekoľkých oblastiach života, vrátane znalosti doby, prorocké vízie budúcej veľkej potopy a inšpirácia o metódach nočnej modlitby; bol tým, kto pokračoval vo výklade Božích zákonov po smrti Adama a niektoré zdroje ho uvádzajú dokonca ako toho, kto prijal časť Písma (popri *Mojžišovi*); islam, rovnako ako judaizmus a kresťanstvo stopuje genealógiu ľudstva späť k Šétovi, pretože Ábel nezanechal žiadneho potomka a Kainovi potomkovia, podľa tradície, boli zničení *potopou sveta*; v moslimskej tradícii mnoho z tradičných islamských remesiel možno vysledovať až k Šétovi, ako napr. vyrábanie *hrebeňov* z rohov; Šét tiež hrá svoju úlohu v islamskej mystike, známej ako *súfismus*, a andalúzsky mystik a filozof Ibn Arabi (†1240) zahrnul kapitulu „Rámy múdrosti Šéta“ pod názov „Múdrosť expirácie v slove Šét“; niektorí moslimovia veria, že Šétova hrobka sa nachádza v obci Al-Nabi Shayth (doslovne znamená „Prorok Šét“) v Libanone, kde je mešita pomenovaná po ňom; iná arabská tradícia z 13.st. kladie Šétov hrob do palestínskej dediny Bashshit juhozápadne od obce Ramla; hoci obec bola opustená po zriadení Štátu Izrael v roku 1948, ale tri klenuté stavby považované za Šétovu hrobku sú dodnes v Moshav Aseret; kresťania etiópskej ortodoxnej veria, že Šét si vzal za ženu svoju o štyri roky mladšiu sestru Azur ktorá mu porodila syna Enoša; Šét je spomínaný ako patriarcha v liturgickom kalendári arménskej apoštolskej cirkvi a jej tiež zahrnutý v genealógii Ježiša (*Lukáš 3,23-38*); kresťansko-gnostické sekty Šétov z 2.st., ktoré existovali ešte pred kresťanstvom a spomína ich *Tertullian*, uctievali Šéta vo svojich stvoriteľských mýtoch ako božské vtelenie; pozri *tri stély Šéta/tri dosky Šéta, piliere synov Šéta*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Seth>

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Seth a jeho žena (drevoryt z Norimberskej kroniky, 1493)

Ždan Dementjev: Šét (ikona katedrály Nanebovzatia, kláštor sv. Cyrila-Belozersk, Vologda, 1630)

Šéša - kozmický had; hinduistický; obrovský had s tisíckou hláv, ktorý pláva v kozmickom oceáne a svojím telom ovíja svet; tiež sprievodca boha *Višnu*, ktorý na ňom odpočíva ponorený do spánku počas kozmickej noci medzi dvoma vesmírnymi cyklami (pozri *vek*, *vek ľudstva*); Šéša chráni *Višnu* a svojimi vztýčenými hlavami mu zabezpečuje dostatok tieňa; tiež meno *Ananta*; pozri *indickí bohovia*

šetkovia - www: slovanskí domáci bôžikovia, podobní rímskym *penátom* a *lárom*; ďalšími slovanskými bôžikmi tohto druhu boli *smokovia* a *hospodáričci*; pozri *slovanská mytológia*; *rodinné a domáce božstvá*

ševci - *švec*

ševiot - pružná *vlnená* tkanina v *keprovej väzbe* so šikmými pásmi a krátkym vlasom; pozri *cirkas*; *textília*

ševro - chromitá *useň* vyrobená z koziny alebo koniny, s leštenou a žehlenou úpravou; používa sa pri výrobe brašnárskeho tovaru; pozri *boena*; *koža*

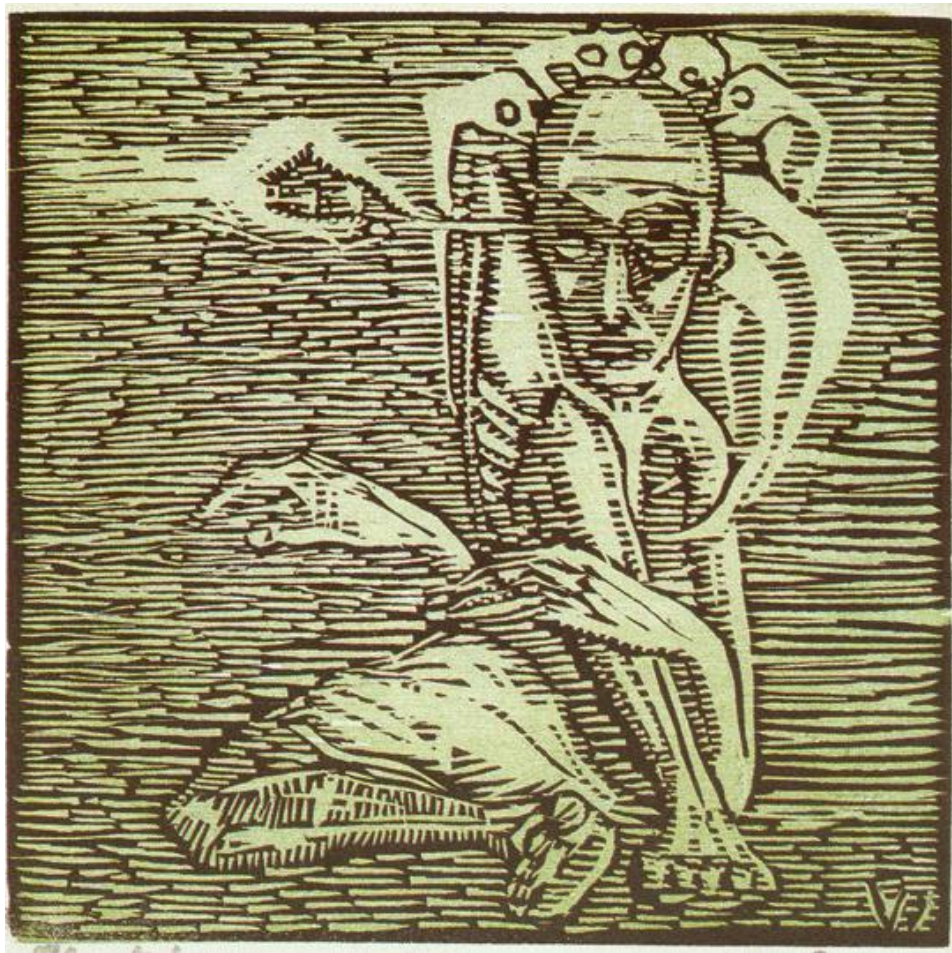
ševron - tkanina v mäkkej česanej alebo mykanej priadze, previazanej lomeným alebo hrotovým *keprom*; použitie na dámske a pánske *obleky*; pozri *textília*

šialenstvo - pozri *orgiazmus*; *Erínye*, *Fúrie*, *dodekathos*; *lemurovia/larvovia/zakuklenci*; *choroba*; *blázon*

-v súvislosti s J. Sadeler I podľa N. van Hoey: Quos veneris furor... (1583): odkaz na Deuteronomium (28,15-69), kde sa Hospodín vyhráža neposlušným Izraelitom, že na nich zašle šialenstvo, ak nebudú zachovávať jeho príkazy

J. Sadeler I podľa N. van Hoey: Quos veneris furor... (1583)

J. Váchal: Šialenstvo (drevorez, 1907)

šiance - pevnostné hradby (napr. Komárno, Terezín)

šibačka - *veľkonočná šibačka*

šibák - pozri *veľkonočná šibačka*

šibenica - v súvislosti s heslom *Velinas*; ; podľa povestí a povier litovský boh Velinas láka ľudí do neznáma; objavuje sa v podobe pekného mladíka, pričom pozýva dievčatá na večierky, zahŕňa ich medzi a tancuje s nimi celú noc; ráno sa ukáže, že sa dievča v noci obesilo; Velinas pozýva krásnych mladých ľudí do veľkolepých palácov, kde hrá nádherná hudba, ale náhle sa palác, muzikanti a mladí prepadnú do hĺbín alebo zistia, že sa nachádzajú v močiari; ľudia, ktorých Velinas baví alebo s ktorými sa priateli, umierajú *obesením* či *uškrtením*; cestu do Velinasovho kráľovstva sprevádza hra na *husle*; dokonca aj dnes vidiečania a poľnohospodári počúvajú husľové melódie potom, čo niekto zomrie; ak niekto robí pre zábavu šibenicu na povraze, Velinas túto hru dokončí; pozri *obesenie*, *obesenec*, *trest*

<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%B9%D0%BB:P3hanging-filtered.jpg>

Neznámy autor: Poprava vodcu povstania Gašpara Piku a 25 oravských a liptovských richtárov
25.11.1672 (1672-1682)

A. van der Cabel: Pláž pri Katwijk (1650-1670)

šibřinky - starý český názov pre maškarné zábavy

- z napodobenia vrabčieho hlasu; frašky, žarty; pomenovanie veselých maškarných zábav sokolských spolkov; pozri *fašiangy*

<http://www.odpovedi.cz/otazky/co-jsou-to-sibrinky-jak-tohle-slovo-vzniklo>

J. Lada: Bobeš na šibřinkách I – III (ilustrácia)

J. Lada: Bobeš na šibřinkách IV – VI (ilustrácia)

šiesta pečat' - *Rozlomenie šiestej pečate*

šiesta poľnica - *Zatrúbenie šiesteho anjela/Zatrúbenie šiestej poľnice*

šiesta technika - moderné meno pre techniku používanú v attickom vázovom maliarstve čiernych figúr (pozri *attická keramika*, *grécke vázové maliarstvo čierne figúrové*); používa maľbu bielych alebo červených figúr na čiernom povrchu; po leptaní alebo rytí presvitá čierna farba; výsledok je podobný maľbe červených figúr; okolo 530 pr.Kr. šiesta technika začala byť používaná pravidelne na zdobenie celej vázy, nielen na detaily ako v predošlej praxi; medzi prvými užívateľmi techniky boli maliari Nikosthenes, Psiax a Diosphos; šiesta technika pretrvala do pol. 5.st.pr.Kr.

https://en.wikipedia.org/wiki/Six%27s_technique

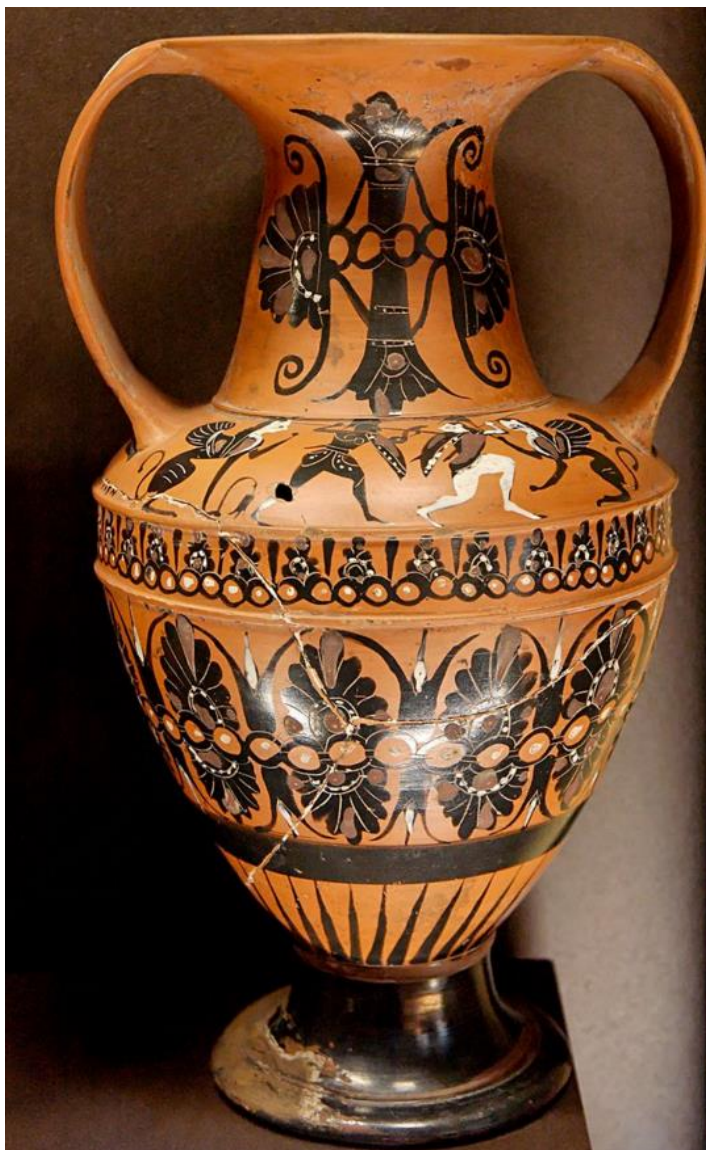
<https://www.google.sk/search?q=Six%27s+technique&espv=2&biw=1849&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwjS6o6otcPKAhVE7RQKHdcQDKcQsAQIHg>

Diosphos maliar: Achilles na voze ťahá za sebou mŕtvolu Hektora (šiesta technika, eretrejský lekythos, 490 pr.Kr.)

Figúry na bige (šiesta technika, čiernofigurová amfora, 540 pr.Kr.)

Nikostenes maliar: Amazonomachia (šiesta technika, čiernofigurová amfora, 520-510 pr.Kr.)

Nikostenes maliar: Herkula prijímaný Hermom a Aténou na Olympe (šiesta technika, oinoche, 520pr.Kr.)

šifón - stredne hrubá *bavlnená* bielená tkanina v *plátnovej väzbe*; pozri *textília*

šifra - 1.grafická *značka* so skrytým významom; pozri *kryptografia*

2.skratka mena

šijová priekopa - *priekopa šijová*

šikhara - budhistická svätyňa so štvorcovým pôdorysom, vysokou *strehou* v tvare veže (pozri *kadamba*), ktorá sa k vrcholu zakrivuje; jej hrany sú zdobené zaoblenými kameňmi (pozri *pančaratha*); na vrchole je zakončená *amálakou* - diskovým kameňom s vertikálnymi ryhami; okolo svätyne vedie chodba (*patha*); pozri *anga šikhara*, *antarála*, *garbhagrha*, *mandapa*; *ardhamandapa*, *džagamóhana*; *indický chrám*, *budhistický chrám*, *indická architektúra*

<http://en.wikipedia.org/wiki/Sikhara>

šiling - pôvodne minca z *karolínskeho* obdobia; 1/20 *libry karolínskej*

Šilóah - *Siloe*

šiltová čiapka - *čiapka šiltová*

šiltovka *tvídová* - *tvídová šiltovka*

Šimerová-Martinčeková Ester - (†2005); slovenská maliarka, scénografka, predstaviteľka *moderny*; štúdium začala v súkromnej škole *G. Mallého* v Bratislave, v rokoch 1927-1929 študovala na Akadémii Julian v Paríži a súčasne na večernej škole aktu na Ecole de la Grande Chaumière; v rokoch 1929-1930 pokračovala v štúdiu na Académie de l'art moderne (prof. *F. Léger*, *A. Exter*, *L. Marcoussis*, *A. Ozenfant*), v rokoch 1930-1932 na súkromnej maliarskej škole *A. Exter*; v rokoch 1933-1937 podnikla viaceré študijné cesty (Paríž, európske štáty, ZSSR); od roku 1939 žila s manželom v Plzni; jej výstava v Spolku západočeských výtvarníkov v Plzni v roku 1941 bola zatvorená a vyhlásená za „*entartete Kunst*“; v roku 1943 popravili jej manžela za napomáhanie páchatel'om atentátu na ríšskeho protektora Heydricha; v rokoch 1943-1945 žila v Prahe, v roku 1945 sa vrátila do Bratislavy a od roku 1951 žila a tvorila na Liptove; bola členkou Umeleckej besedy slovenskej, Skupiny výtvarných umelcov 29. augusta, Bloku slovenských výtvarných umelcov, slovenskej delegácie na 1. zasadnutí *UNESCO* v Paríži a ÚV ZČSVU; získala umelecké vzdelanie

priamo v dejisku moderného a avantgardného umenia, v Paríži; dostala umelecké školenie najmä *kubistického* a *konštruktivistického* smeru s povestnou vizuálnou kultúrou francúzskych modernistov na vysokej úrovni; práve v týchto formálne vycibrených prejavoch treba hľadať zdroj jej experimentov s formou a náklonnosti ku kultivovanému výtvarnému *dekorativizmu*; už na svojej prvej výstave v roku 1931 v Umeleckej besede v Prahe a Umeleckej besede slovenskej v Bratislave vystavovala diela, v ktorých sa vyrovnávala s umeleckým dedičstvom *Picassa*, *Braqua* a *Légera* a ktorými priamo sprostredkovala nové hodnoty kubistickej a konštruktivistickej maľby; v tomto období sa zoznámila aj s tvorbou *surrealistov*, predovšetkým *A. Bretona*, ale jej vplyvy do svojej tvorby organicky zabudovala iba čiastočne, predovšetkým do obrazov napodobujúcich techniku *koláže* a v šesťdesiatych rokoch do samotných koláží; po návrate na Slovensko v polovici tridsiatych rokov nastal v jej tvorbe tematický posun od civilizačno-intelektuálnych fenoménov k záujmu o prírodu, prírodné tvary, typickú slovenskú hornatú krajinu s jej atribútmi; pozri *slovenskí maliari*, *slovenskí scénografi*

<http://nedbalka.sk/stala-expozicia/zoznam-autorov/ester-martincekova-simerova> (životopis)

http://www.webumenia.sk/dielo/SVK:SNG.O_2039 (prehľad diel)

<http://www.webumenia.sk/autor/10511> (prehľad diel)

<http://www.webumenia.sk/katalog?author=%C5%A0imerov%C3%A1-Martin%C4%8Dekov%C3%A1%2C+Ester> (prehľad diel)

<https://www.google.sk/search?q=%C5%A0imerov%C3%A1-Martin%C4%8Dekov%C3%A1%2C+Ester&espv=2&biw=1844&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCMQsARqFQoTCISvnuOH-8cCFQEIGgodkAsB9g&dpr=1>

<https://www.google.sk/search?q=Ester+%C5%A0imerov%C3%A1-Martin%C4%8Dekov%C3%A1%2C+Ester&espv=2&biw=1853&bih=995&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiRtO7AzrPJAhUminIKHbS3CBgQiR4IhAE>

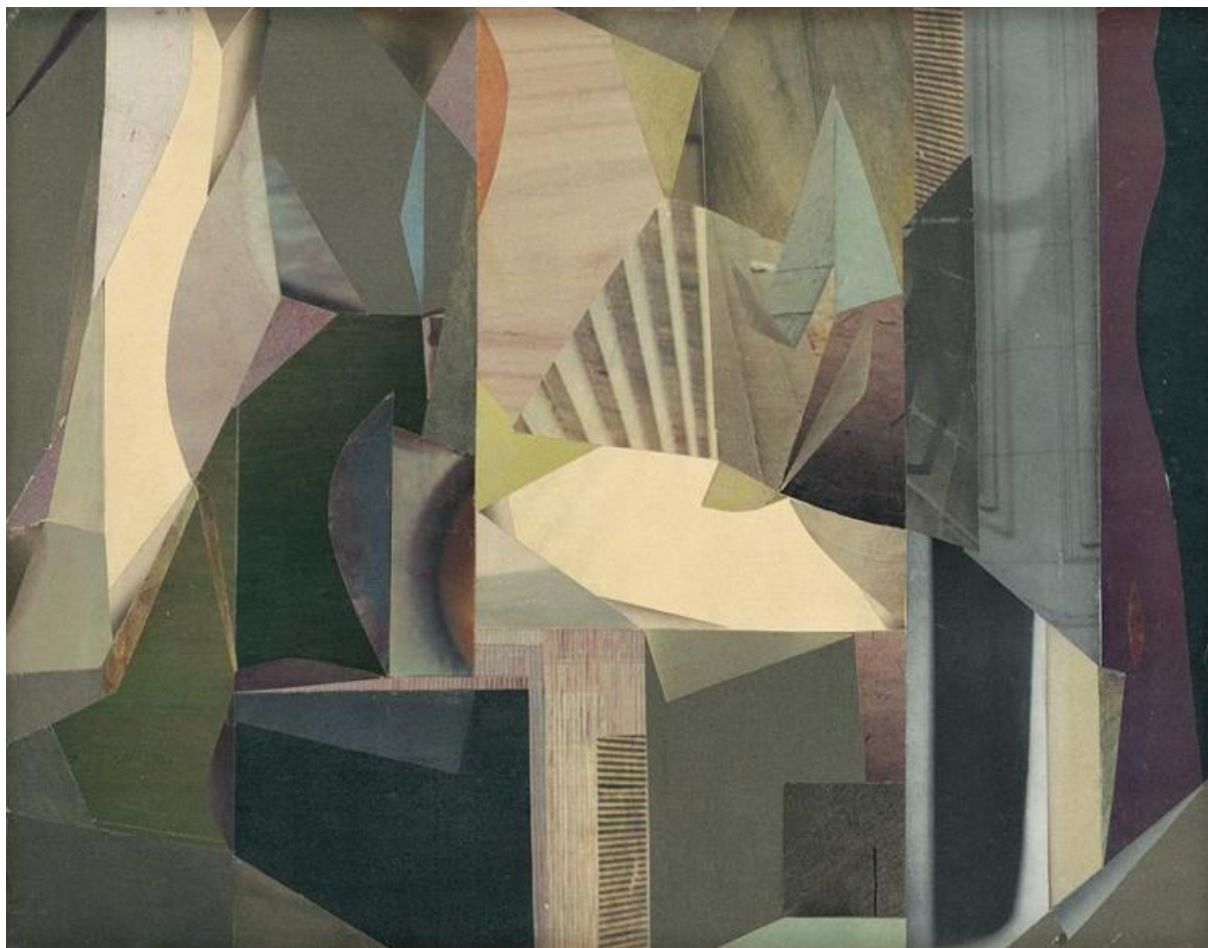
E. Šimerová-Martinčková: Žena s červeným kohútom (1938)

E. Šimerová-Martinčeková: Stromy (1935)

E. Šimerová-Martinčeková: V znamení mieru (1973)

E. Šimerová-Martinčeková: Koláž - Interiér (koláž, 1967)

E. Šimerová-Martinčeková: Koláž - Vták v lese (koláž, 1968)

E. Šimerová-Martinčeková: Komopícia II (koláž, 1968)

E. Šimerová-Martinčeková: Kompozícia

E. Šimerová-Martinčeková: Žena z Liptovských Sliačov

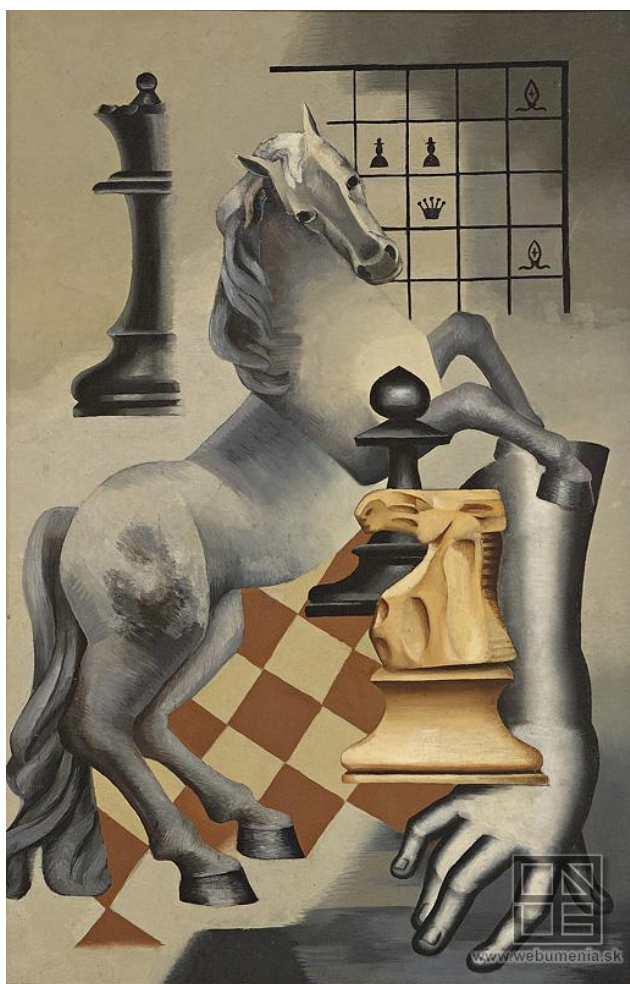
E. Šimerová-Martinčeková: Zátišie - jablká a keramická misa (1941)

E. Šimerová-Martinčeková: Zátišie s pomarančom a s vejárom

E. Šimerová-Martinčeková: Koláž – Večerná architektúra

E. Šimerová-Martinčeková: Šachová kompozícia (1931)

E. Šimerová-Martinčková: Vtáky nad horami (1935)

Šimige/Šimigi - churitské *solárne božstvo*, ktorému zodpovedá v *chettitskej-urartskej* mytológii *Šivini*

šimlá - prostý plášť *Žida*, ktorý tvoril jeho základné oblečenie; podľa pravidiel Zákona sa nesmel dať do zálohy (*Exodus 22,25; Deuteronomium 24,13*), lebo slúžil ako prikrývka v noci, aj ako pracovný nástroj na nosenie bremien; pozri *židovské oblečenie, Zajatie Krista*

Sv. Malachiáš (1308-1311)

Šimon - pôvodné meno *apoštola Petra*

Šimon - *apoštol Šimon Zélotský/Horlivec*

Šimon bar Kochba - vodca židovského povstania z 135; pozri *Jeruzalem*

Šimon farizej - (*Lukáš 7,40*); Nový biblický slovník: *farizej*, v dome ktorého neznáma plačúc žena (podľa niektorých neopodstatnených názorov spájaná s *Máriou Magdalénou*) natierala *Ježišove* nohy vzácnym olejom (pozri *Hostina v dome farizeja Šimona*); niektorí bádatelia tohto Šimona stotožňujú s inými Šimonmi vyskytujúcimi sa v biblii, napriek tomu, že sa od nich v detailoch výrazne líši

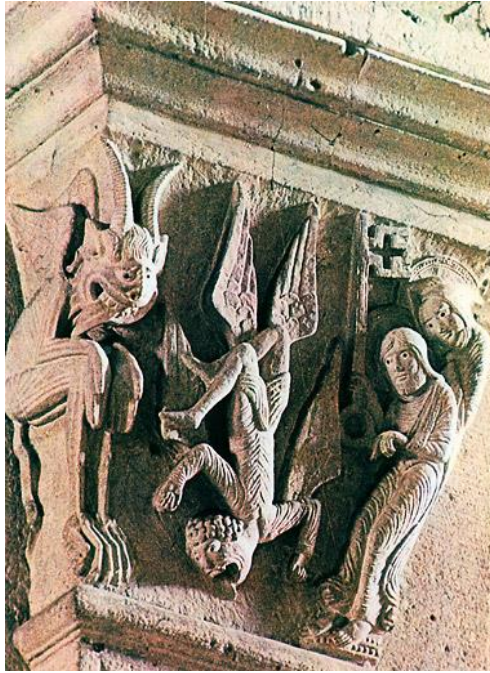
Šimon Horlivec - *apoštol Šimon Zélotský*

Šimon Malomocný - muž, ktorého domácnosť navštívil *Ježiš* v príbehu *Pomazanie v Betánii*; jeho meno uvádza iba *Matúš a Marek*; uvažuje sa, že mohol byť manželom *Marty*

Šimon Spravodlivý - *Simeon*; pozri *Nunc dimitis*

Šimon Kúzelník - Nový biblický slovník: *novozákonná* postava (*Skutky apoštolov 8,9-24* ?; apokryfné *Skutky Petrove*) palestínskeho šarlatána, ktorý o sebe rozhlasoval, že je obdarený božskou emanáciou; podrobne pozri *apoštol Peter*: motív 12: Šimon Kúzelník; obdobnou postavou (nie biblickou, ale

legendárnou) je kúzelník *Hermogenes*; podľa pomenovania (Simon) je termín *simónia*/ *svätokupectvo*; *mágia*

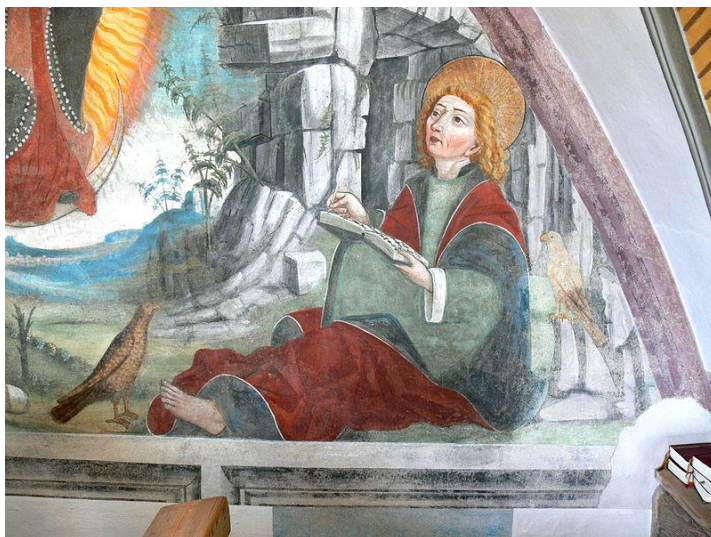

Šimon Kúzelník (hlavica katedrály v Autunu, Burgundsko, 12.st.)

Šimon Stylita - Simeon Stylita

Šimon z Taisten - (1515); vlastným menom Simon Mareigl; tirolský neskorogotický maliar, autor početných fresiek a oltárnych obrazov v bývalom strenom kraji Gorizia (dnešné východné Tirolsko a západné Korutánsko); učil sa o Leonarda Brixtena; po jeho smrti badať vplyv Friedricha a Michaela Pachera, hoci nebol ich študentom

https://www.google.sk/search?q=Simon+von+Taisten&espv=2&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=oc0CVK_DKsnqaLCrgMAH&ved=0CCwQsAQ&biw=1858&bih=995#facrc=&imgdi i=&imgrc=GDU5RFIRCUDwZM%253A%3BeY1R3xguL7YeyM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.stadtmuseum-bruneck.it%252Ftl_files%252Fstadtmuseum%252Fimages%252F1_Dauerausstellungen%252FENG%252F04.Simon%252520von%252520Taisten%252C%252520The%252520Annunciation%252C%252520c.%2525201500%252C%252520tempera%252520on%252520wood.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.stadtmuseum-bruneck.it%252Findex.php%252Fcurrent-permanent-exhibition%252Fitems%252Fpermanent-exhibition-155.html%3B484%3B638

Šimon z Taisten: Sv. Ján na ostrove Patmos (freska kostola vo Valdaora, južné Tirolsko, 1500)

Šimon z Taisten: Madona s dieťaťom ako apokalyptická žena (freska farského kostola St. Ägidius v Mittelolangu, 1500)

Šimon z Taisten: Sv. Krištof (freska kostola St George v Taisten, Tirolsko, 1498)

Šimon z Taisten: Nesenie kríža (freska (Schlosskapelle v Linci, 15.-16.st.)

Šimon Zélotský/z Kany/Šimon Horlivec - apoštol Šimon

Šimon z Kyrény - (*Matúš 15,21*); muž, ktorého rímski vojaci sprevádzajúci sprievod na *Kalváriu*, donútili niesť *Ježišov kríž*; pozri *krížová cesta*, *Ukrižovanie*; *biblia*

Nesenie kríža (Codex Egberti, 977-993)

J. Ch. Jegher podľa A. Sallaerta: Šimon z Kyrény pomáha Kristovi (drevoryt, ilustrácia ku knihe Judocus Andries: „Perpetua Crux sive Passio Jesu Christi“ 1649)

šindel' - krytina v podobe drevených doštičiek, skladaných do radov nad seba

-úzka obdĺžniková doštička s ostro skosenou hranou na jednej strane a s drážkou na druhej strane používaná ako krytina striech; doštičky sa zasúvajú do seba a tvoria súvislý strešný plášť; porovnaj *otieпка*

http://www.vector-sindle.sk/remesla_sindliari.html

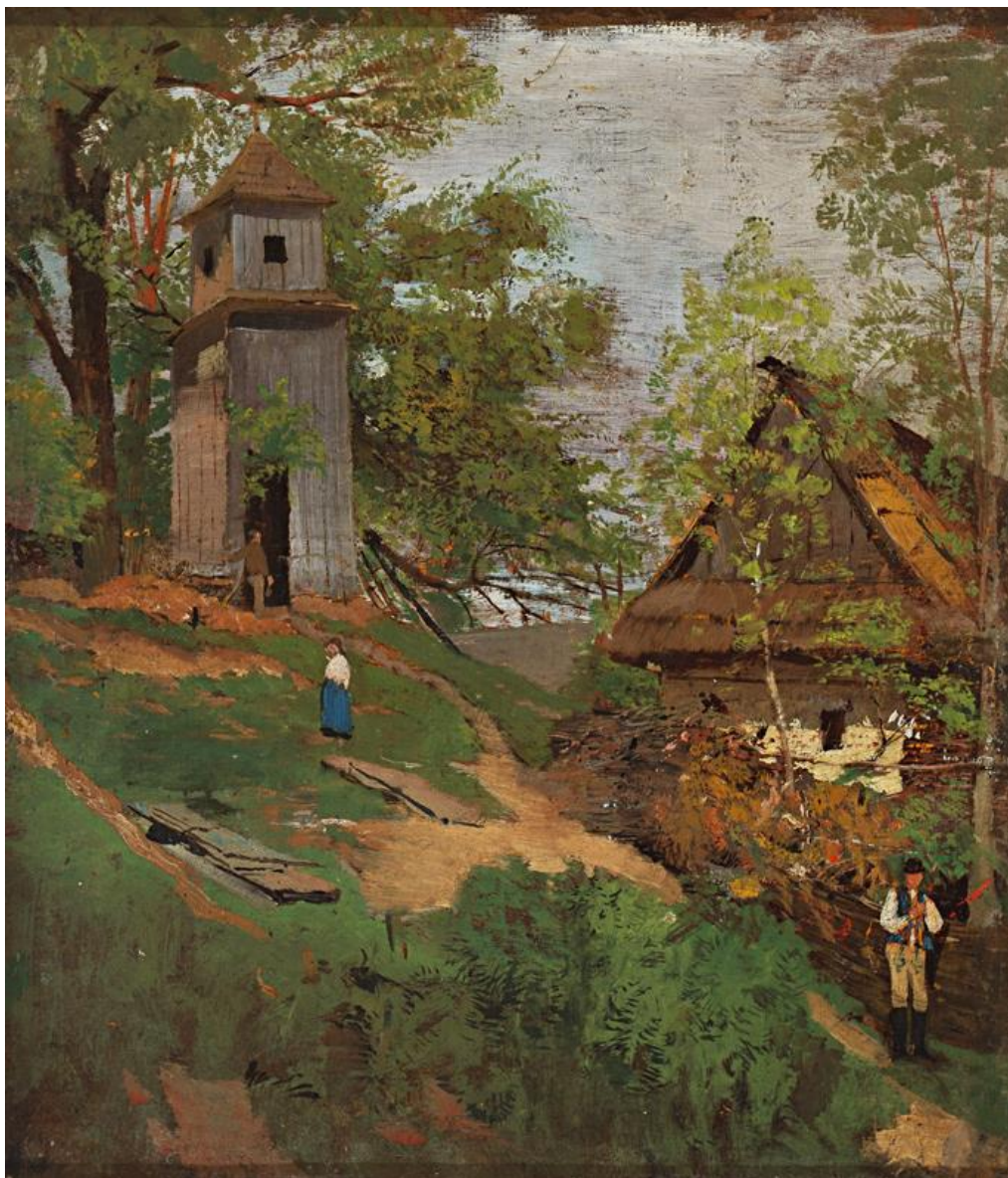
šindľová strecha - krytina strechy zo šindľov; pozri *strecha*

K. A. Trutovskij: Ponuka ovocia mestským cestujúcim (1873)

Z. Palugyay: Chalupy

L. Mednyánszky: Drevená zvonica (1873-1874)

Šintava - pozri *palisáda*, *Slovensko*

Neznámy autor: Šintava (1665)

šintó/šintoizmus - v preklade – „cesta bohov“; staré pôvodné japonské náboženstvo pred prijatím *budhizmu*; obsahovalo pôvodné šamanské kultúry, kult prírody; udržalo sa aj naďalej popri budhizme a často s ním do istej miery splývalo; pozri *kofiunská kultúra, japonské umenie, karašiši, ablúcia; olej*

šíp - 1. atribút *Amora* a *Erosa*; pozri *Františka Rímska/Francesca Romana; Apolón, mor, Šebestián, Cupido - Výchova Cupida (Hall); atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

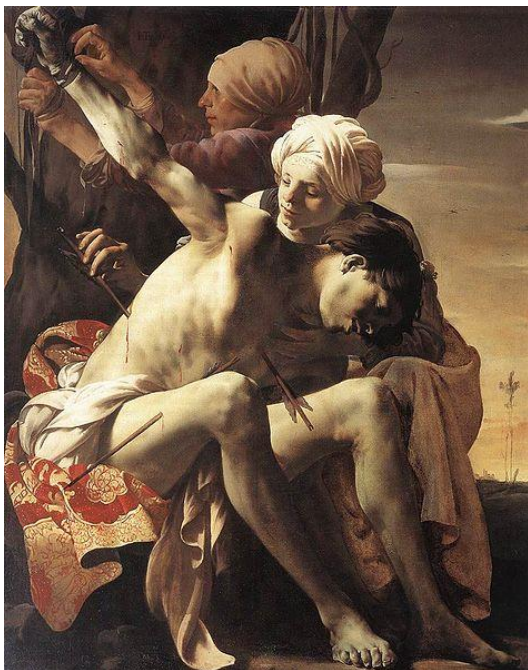
2. v súvislosti s *bastionovým opevnením*: hradba zalomená v ostrom uhle

Giorgione: Chlapec so šípom (15.-16.st.)

H. J. Terbrugghen: Ženská alegorická postava (17.st.)

H. J. Terbrugghen: Sv. Šebastián zachraňovaný sv. Irenou a jej slúžkou (1625)

O. Gentileschi: Ošetrovanie rán sv. Šebastiána (17.st.)

L. Vallée: Silvio so zranenou Dorindou (1651)

D. Rossetti: Venus Verticordia (1868)

šíp Amorov - *Amorov šíp*

Šípková Ruženka - tiež *Spiaca krásavica*; klasická rozprávka o krásnej princeznej, čarovnom spánku a krásnom princovi; dnešná verzia rozprávky pochádza od bratov Grimmovcov, ale jej ústna podoba pôvodne zachytená Charlesom Perraultom v *Histoires ou Contes du temps passe* v roku 1697; prvá verzia príbehu sa volá *Perceforest* a bola zložená medzi r. 1330-1344 a prvýkrát bola vytlačená r. 1528; pozri *Doré* (*Šípková Ruženka*)

http://en.wikipedia.org/wiki/Sleeping_Beauty

H. M. Rheam: Spiaca krásavica (1899)

V. Vasnecov: Spacia krásavica (19.st.)

E. Burne-Jones: Spiaca krásavica (1890)

E. F. Brewtnall: Spiaca krásavica (19.st.)

W. Crane: Šípková Ruženka a čarodejnica (19.st.)

L. Sussmann-Hellborn: Šípková Ruženka (19.st.)

šípový kríž - kríž šípový

šípový kríž vo štvorci - kríž šípový vo štvorci

šipy morové - morové šipy

širázska škola - jedna zo škôl *perzského miniatúrneho maliarstva* v Širíze (dnešný južný Irán); spolu s *farzskou školou* mala výtvorný názor založený na kresbe, ktorej bola podriadená farba, kladená v tenkých vrstvách; typické zvýraznenie postáv pred tlmeným pozadím; *širázska*, *bagdádska* a *tabrízska škola* dospela k vytvoreniu dvorského slohu, hoci počas vlády Timurovcov bol strediskom ríše *Samarkand*; práce nesú rané rysy nového obdobia, medzi ktoré patril priestorový cit a živé podanie figúr, zmysel pre dej a atmosféru

Široká - pozri *Slovensko*

B. Kolčáková: Široká II. (1960-1965)

širokoúhly film - metóda filmového zobrazenia simulujúca ilúziu priestorovosti pomocou zväčšeného pomeru šírky k výške a za pomoci stereofonného ozvučenia; pozri *kinematografia, film*

Šiškin Ivan Ivanovič - (†1898); ruský krajinár úzko spojený s hnutím *Peredvižnikov*; jeho maľba vychádzala z analytického štúdia prírody (pozri *naturalizmus*); preslávili ho lesné krajiny, kde je pokračovateľom M. K. Clodta; bol tiež vynikajúci kresliar a grafik; pozri *ruskí krajinári, petrohradskí maliari*; I. N. Kramskoj

http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%A8%D0%B8%D1%88%D0%BA%D0%B8%D0%BD,%D0%98%D0%B2%D0%B0%D0%BD_%D0%98%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=cs&u=http://www.rodon.cz/zivotopisy-umelcu/Siskin-Ivan-Ivanovic-35&prev=/search%3Fq%3D%25C5%25A0i%25C5%25A1kin%2BBukov%25C3%25BD%2Bles%26espv%3D210%26es_sm%3D93%26biw%3D1847%26bih%3D995

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=ru&u=http://www.wikipaintings.org/ru/ivan-shishkin/after-a-storm-in-mary-howe-1891&prev=/search%3Fq%3D%25D0%259F%25D0%25BE%25D1%2581%25D0%25BB%25D0%25B5%2B%25D1%2588%25D1%2582%25D0%25BE%25D1%2580%25D0%25BC%25D0%25B0%2B%25D0%25B2%2B%25D0%259C%25D0%25B5%25D1%2580%25D0%25B8-%25D0%25A5%25D0%25BE%25D0%25B2%25D0%25B8%26espv%3D210%26es_sm%3D93

<http://www.rodon.cz/malir-dila/Ivan-Ivanovic-Siskin-131/Bukovy-les-ve-Svycarsku-1863--1059>

<http://www.wikipaintings.org/ru/ivan-shishkin/after-a-storm-in-mary-howe-1891>

http://en.wikipedia.org/wiki/Ivan_Shishkin

I. I. Šiškin: V blízkosti Petrohradu (1856)

I. I. Šiškin: Ráno v borovicovém lese (1889)

I. I. Šiškin: Žitné pole (1878)

I. I. Šiškin: Okraj lesa (1882)

I. I. Šiškin: Lesná diaľava (1884)

I. I. Šiškin: Borovice v piesku (1884)

I. I. Šiškin: Zátoka v brezovom lese (1883)

I. I. Šiškin: Barinaté lesy (1884)

I. I. Šiškin: Hmlisté ráno (1885)

I. I. Šiškin: Dubový háj (pred 1887)

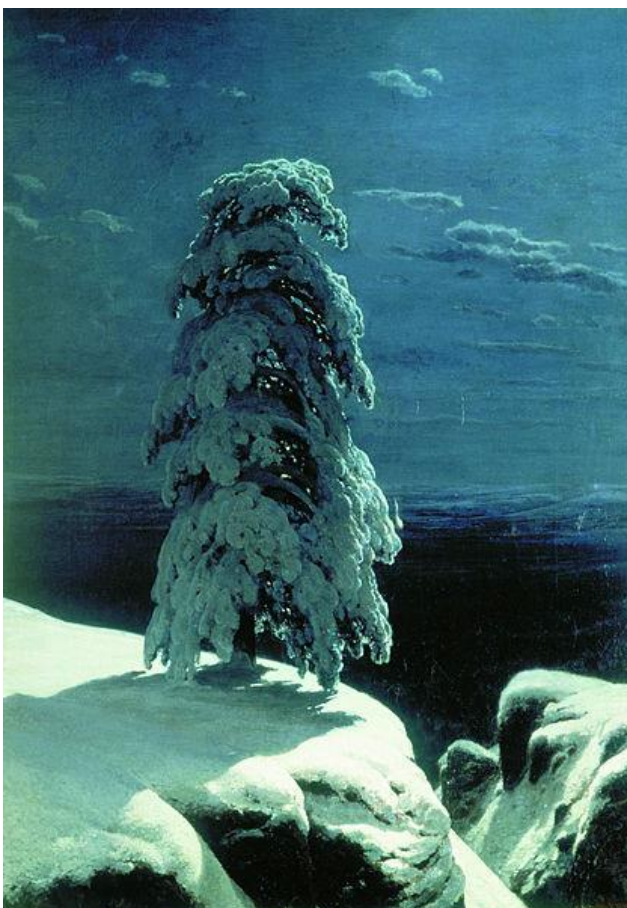
I. I. Šiškin: Dážď v dubovom lese (1891)

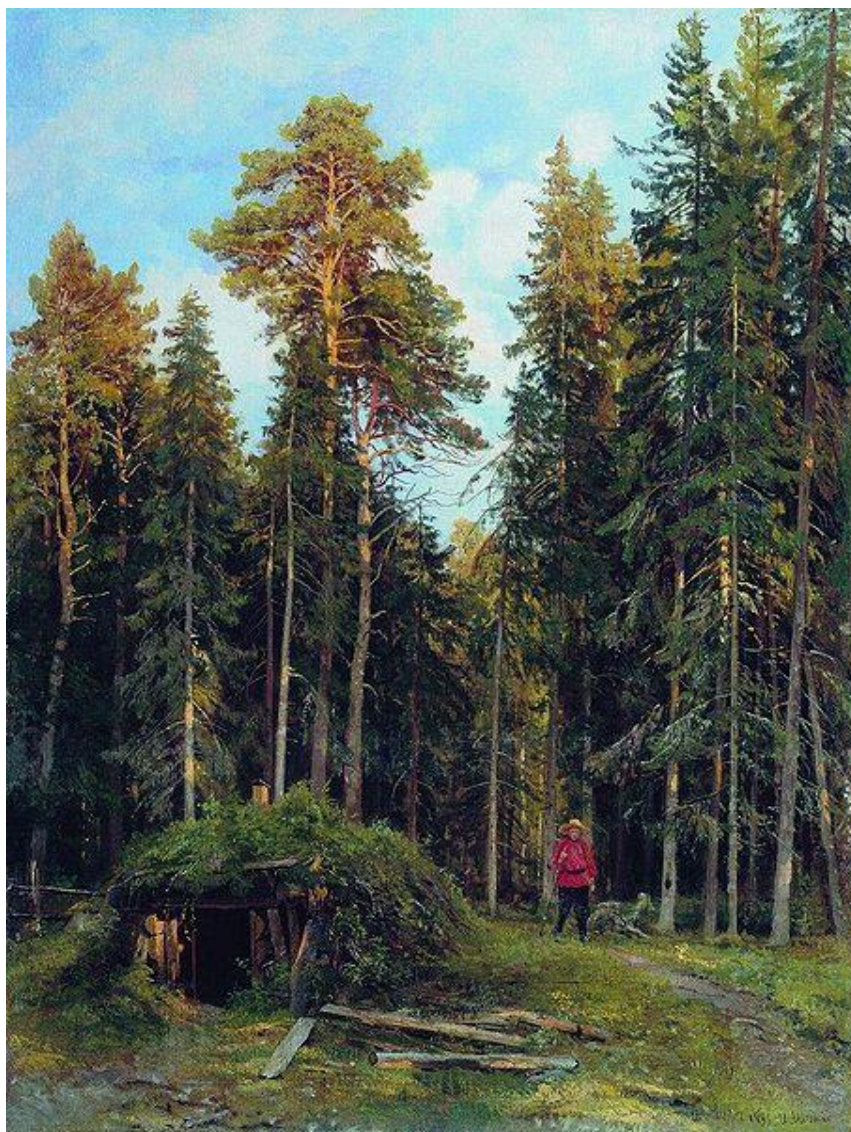
I. I. Šiškin: Po búrke v Meri-Chori (1891)

I. I. Šiškin: Les (1880)

I. I. Šiškin: Na divokom Severe (1891)

I. I. Šiškin: Večer (1882)

I. I. Šiškin: Na okraji borovicového lesa (1882)

I. I. Šiškin: Brezový háj (1878)

I. I. Šiškin: Chata v lese (1870)

I. I. Šiškin: Motív z ostrova Valaam (1858)

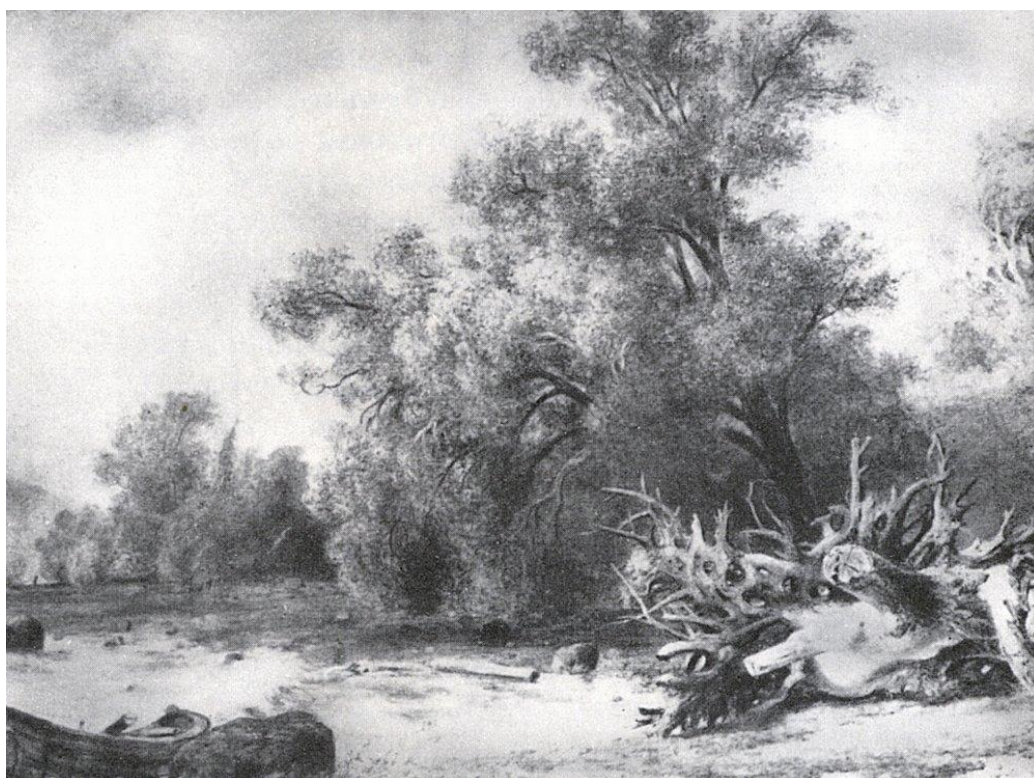
I. I. Šiškin: Les na skalách (1859)

I. I. Šiškin: Dub na kraji Fínskeho zálivu (1857)

I. I. Šiškin: Duby (1857)

I. I. Šiškin: Dubina pod Sestrostrekom (1857)

I. I. Šiškin: Šiškin: Skaly na Valaame (1859)

šitie, šit' - pozri vyšívanie, patchwork, quilting; krajčírstvo, remeslá

J. J. van Viet: Šitie obliečky (1635)

W. Hendricks: Šijúca žena (1800-1810)

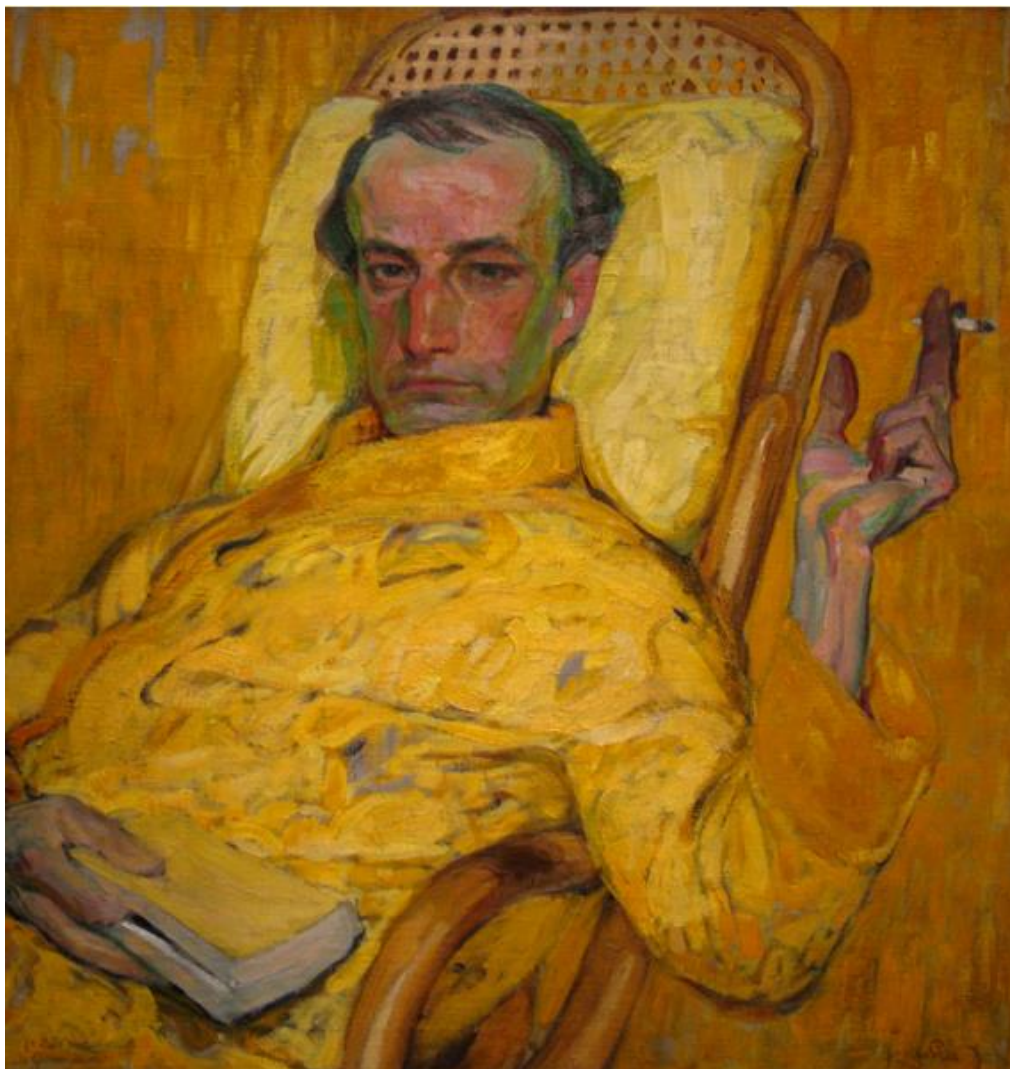
Šiva - jeden z hlavných *hinduistických* bohov (pozri *Bráhma*, *Višnu*; *trimúrta*, *AUM*), zobrazovaný ako tanečník alebo ako askéta oblečený do zásterky, s vlasmi spletenými do uzla (pozri *Ganga*), s tretím okom a kosáčikom mesiaca na čele; v *hinduistickom umení* práve postava Šivu centrálnym motívom, ktorý prešiel zložitým *ikonografickým* vývojom: boh *tanca*, ktorý vyjadruje tancom hinduistickú predstavu sveta a jeho nekonečnej premeny vznikom a zánikom všetkého; Šiva so štyrmi rukami, ktorý stojí jednou nohou na zosobnení zla, v ľavej ruke má ničivý plameň, v pravej bubienok v podobe presýpacích hodín, dve ďalšie paže zložené v geste mieru; symbolické významy mal kruh plameňov, postavenie nôh, účes a d.; od 7.st. v *Elefante* zobrazovaný s tromi hlavami; zobrazenie s piatimi hlavami zodpovedajúcimi piatim pohľadom, s desiatimi pažami zodpovedajúcimi desiatim smerom, pričom každá ruka drží jeden zo symbolov božej moci, s tretím okom na čele znamenajúcim všemohúcnosť (mal'ba, 17.st.); jeho manželkou bohyňa *Párvatí* (tvorivá energia Šivu); v *Kandarya Mehadeva* v podobe *linghamu*; kult Šivu vznikol transformáciou *védského* boha *Rudry*; zobrazovaný aj s bisexuálnymi znakmi (rovnako ako postavy v *oceánskom umení*: *Melanézie*); pozri *Ganěša*, *Nandí/Nandin*; *symbolika farieb*: farba modrá, dredy; *mandala*, *Šrijantra*, *Mangala*, *Kóhe-Núr*; pes (*Lurker*); *Airávata/Airávata*; *Bhairava*, *Šivove slzy*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Shiva>

Šivini - urartské solárne božstvo zodpovedajúce *churritskému Šimigovi*; jeho manželkou bola bohyňa *Tušpuea*; pozri *Urartu*, *uratskí bohovia*

Šivove slzy - *Rudraksha*

škála - stupnica farieb; pozri *spektrum*; *paleta*

F. Kupka: Žltá škála (1907)

Škandinávia - pozri stavkirke; kríž hákový I; Vanovia

<http://www.yvettefrance.com/Photos-du-monde/A1/Scandinavie.htm>

škandinávská mytológia - *severská mytológia*

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CE%BA%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%B9%CE%BD%CE%B1%CE%B2%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%BC%CF%85%CE%B8%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%AF%CE%B1

škandinávske mytologické zbrane - *severské mytologické zbrane*

škandinávski legendárni tvorovia - pozri Fylgjur, Hamingja, Vardøger; európski legendárni tvorovia, germánski legendárni tvorovia, severskí legendárni tvorovia, legendárni tvorovia podľa kultúry

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Scandinavian_legendary_creatures

škandinávski škriatkovia - *severskí škriatkovia*

škandinávsky brakeát - *brakeát nordický*

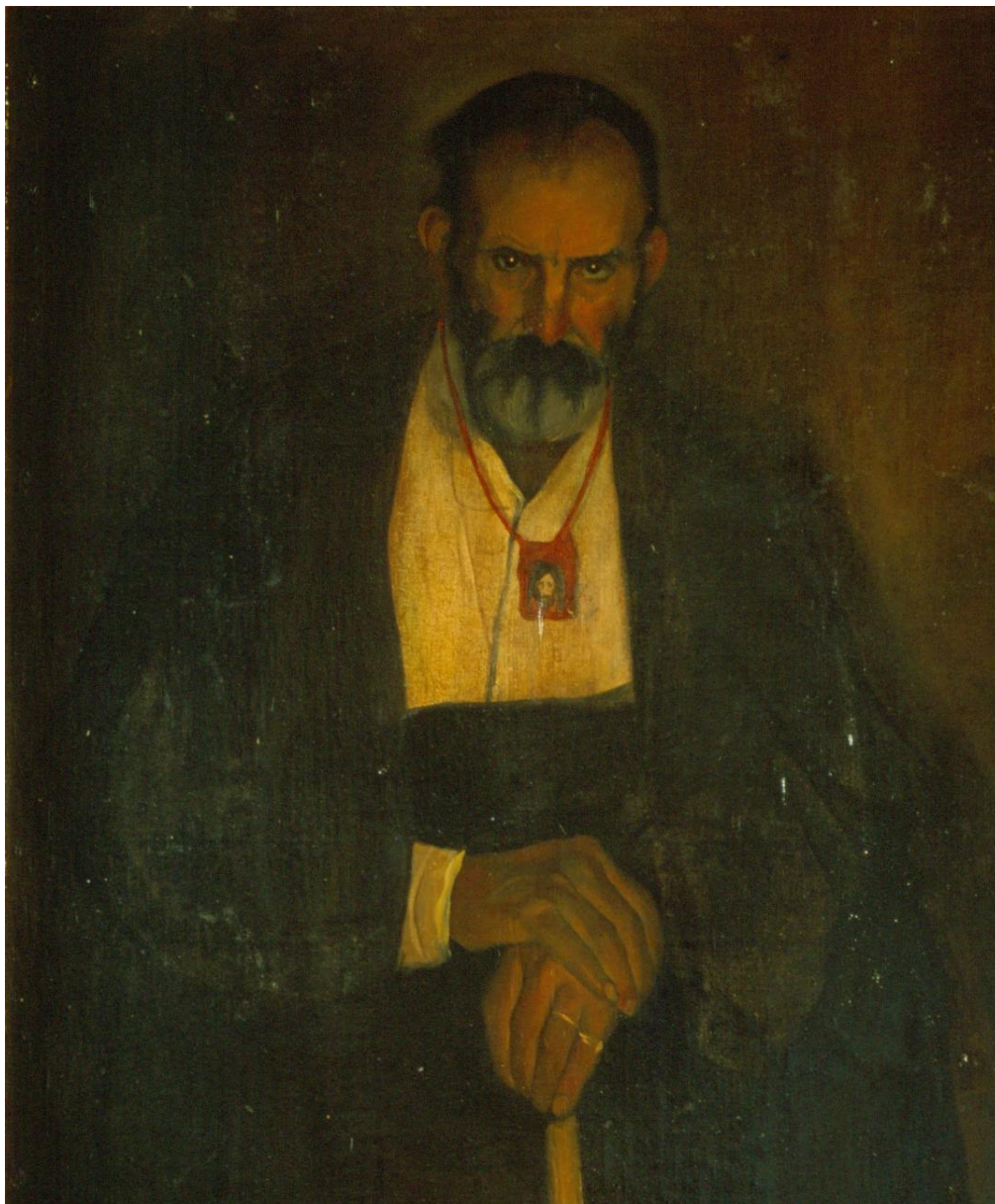
škandinávsky folklór - pozri Fylgjur, Vardøger, Völsung

https://en.wikipedia.org/wiki/Category:Scandinavian_folklore

škapuliar - 1. dlhá zástera nosená cez cirkevný habit vpredu aj vzadu ako široký pás látky; časť mníšskeho odevu, široký pás látky s otvorom pre hlavu; pozri *tretí rád*; *liturgický odev*, *ornát*

2.*amulet*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Scapular>

Zarraga: Starý muž s škapuliarom (výrez, 20.st.)

škaredý, ošklivý - pozri *Keto/Kete/Caeto*; *Kristove muky*

škatuľa - pozri *kazeta 1, 2*

Ch. Weigel st.: Výrobca škatúl' (medirytina, 1698)

škola - pozri *kláštor* (Románske umenie)

Opice v škole (British Library, Stowe MS 17, Folio 109r)

Wer Jemandt hie. Der gern welt lernen Ditsch schriben und lasen
uß dem aller kürztsten grundt den Jeman erdencken kan Do durch
ein jeder der vor nit ein büchstaben kan der mag kürzlich und bald
begriffen ein grundt do durch er mag von jm selbs lernen sin schuld
uff schribē und lasen und wer es nit gelernen kan so ungeschickt
were Den will ich vñ nit und vergeben gert haben und ganz nüt
von jm zu lon nemen ez sig wer er well burger oder hantwercks ge
sellen frouwen und juchfrouwen wer sin bedarff der kün har in der
wirt drüwlich gert vñ ein zimlichen lon. Aber die junge knabē
und meitlin noch den frouwalten wie gewonheit ist. 1516.

H. Holbein ml.: Reklamný leták pre školu v Bazileji (1516)

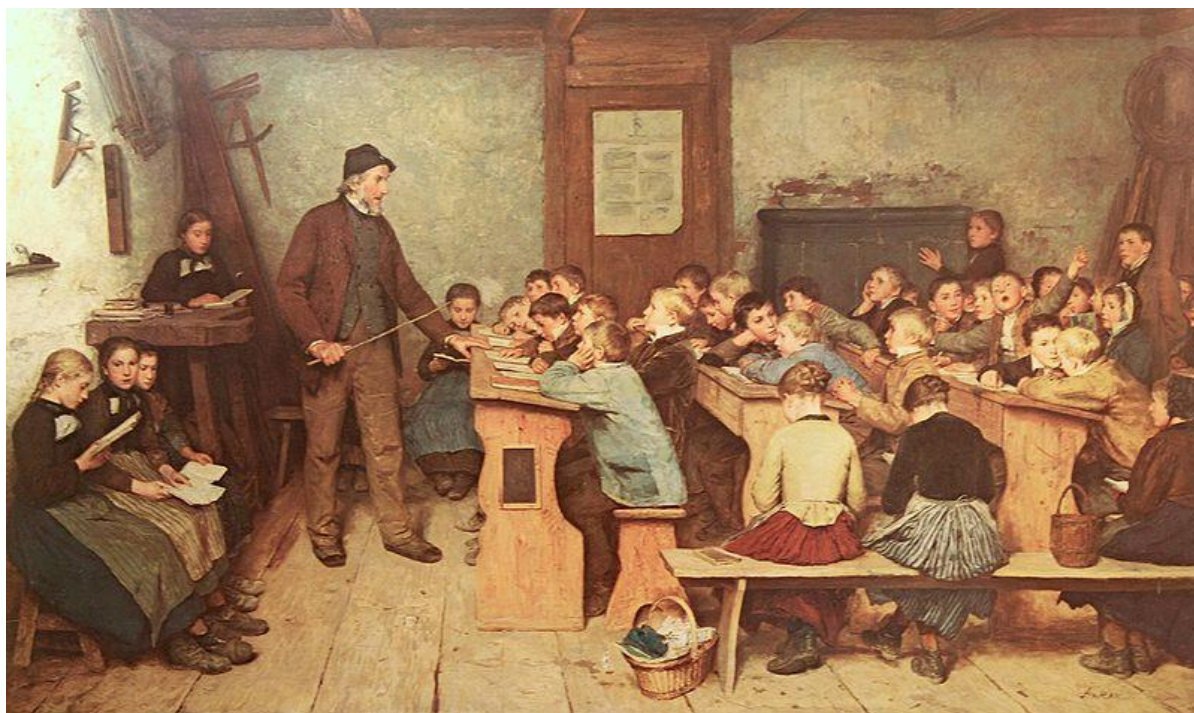
P. Brueghel St.: Somár v škole (16.st.)

P. J. Codde: Študent u svojho stola. Melanchólia (1630-1633)

A. de Gelder st.: Učiteľ so svojimi žiakmi (17.-18.st.)

A. Anker: Dedinská škola v roku 1848 (1896)

A. Anker: Školská skúška (1862)

A. Anker: Nedeľná škola (19.st.)

A. Anker: Škôlka na Kirchenfeldbrücke v Berne (1890)

A. Anker: Škôlka (1890)

A. Anker: Školák (19.st.)

A. Anker: Školák (1881)

škola alexandrijská - *alexandrijská škola*

škola amsterdamská - *amsterdamská škola*

škola antverpská - *antverpská škola*

škola anglo-normandská - *anglo-normandská architektonická škola*

škola architektonická rašská - *rašská architektonická škola*

škola aténska - *aténska škola*

škola avignonská - *avignonská škola*

škola bagdádská - *bagdádská škola*

škola barbizónska - *barbizónska škola*

škola benátska - *benátska škola*

škola benediktínska - *benediktínska škola*

škola bengálska - *bengálska škola*

škola bergenská - *bergenská škola*

škola birminghamská - *birminghamská škola*

škola bolonská - *bolonská škola*

škola bostonská - *bostonská škola*

škola Brandywinská - *Brandywinská škola*

škola bristolská - *bristolská škola*

škola cantenburská - *cantenburská škola*

škola canterberská - *canterberská škola*

škola Cuzco - *Cuzco (škola)*

škola česká - *česká škola*

škola Čistá zem - *Čistá zem*

škola dejín umenia viedenská - *viedenská škola dejín umenia*

škola delftská - *delftská škola*

škola drážďanská - *drážďanská škola*

škola dunajská - *dunajská škola*

škola düsseldolfská - *düsseldolfská škola*

škola epikúrejská - *epikúrejská škola*

škola farská - *farská škola*

škola ferrarská - *ferrarská škola*

škola florentská - *florentská škola*

škola fontainebleauská - *fontainebleauská škola*

škola frankenthalská - *frankenthalská škola*

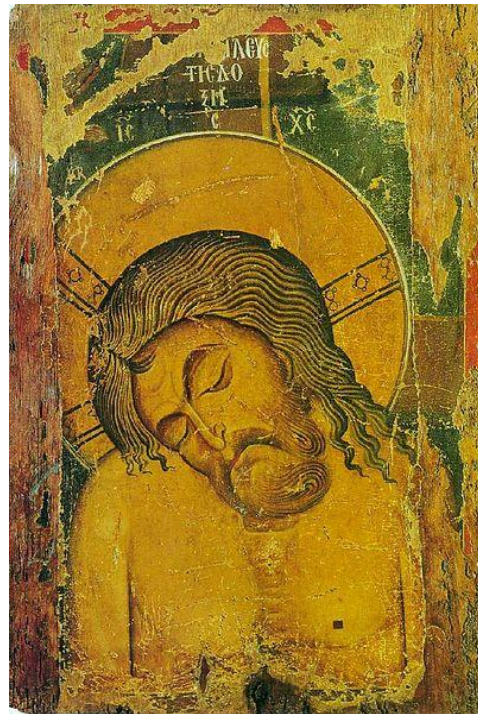
škola gandhárska - *gandhárska škola*

škola haagská - *haagská škola*
škola herátska - *herátska škola*
škola holandská - *holandská škola*
škola Chase - *W. M. Chase*
škola chicagská - *chicagská škola*
škola isfahánska - *isfahánska škola*
škola Kanó - *Kanó (škola)*
škola katalánska - *katalánska škola*
škola košická - *košická škola*
škola krétska - pozri *taliansko-krétska škola*

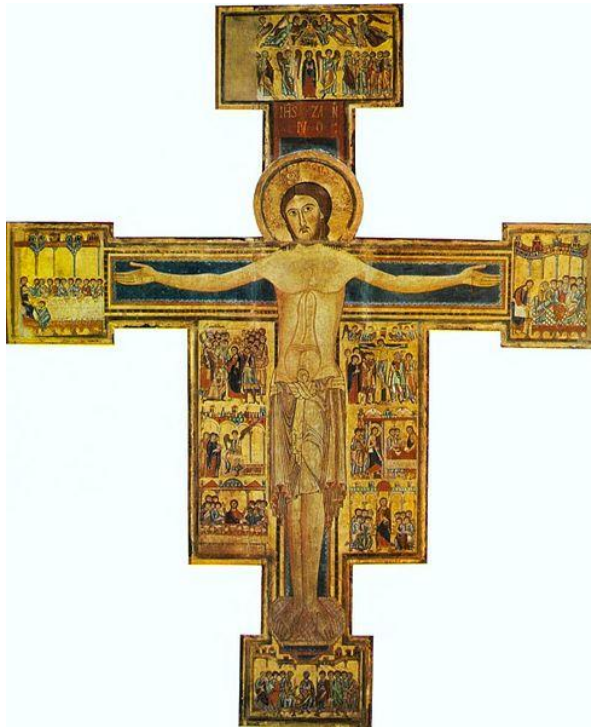
http://es.wikipedia.org/wiki/Escuela_cretense

škola leidenská - *leidenská škola*
škola lipská - *lipská škola*
škola leydenská - *lenydenská škola*
škola lombardská - *lombardské stavebná škola*
škola Luccy - angl. *Lucchese School*; tiež *Pisan-Lucchese School*; škola maliarstva a sochárstva, ktorá prekvitala v 11.-12.st. v západnom a južnom *Toskánsku* s významným centrom vo Volterra; umenie je väčšinou anonymné; aj keď nie tak elegantné a jemné ako *florentská škola*, diela z Luccy sú významné svojou monumentalitou; pozri *Lucca*; *maliari Pisan-Lucchese school*

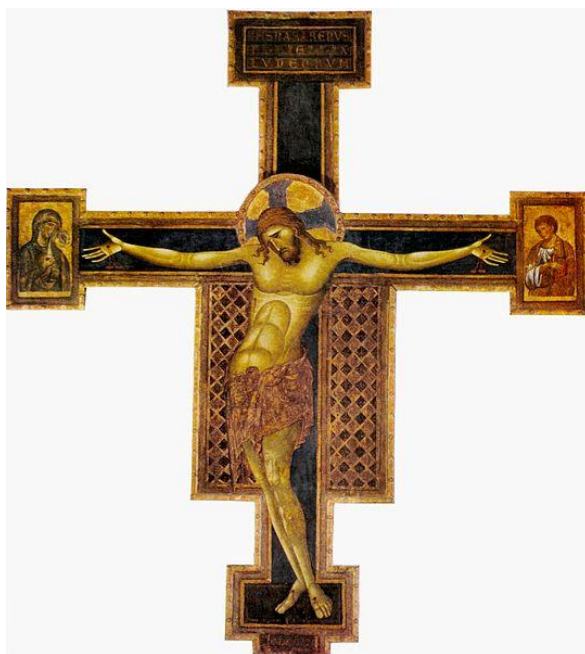
http://en.wikipedia.org/wiki/Lucchese_School

Majster školy Lucca: Madona s dieťaťom (tempera a zlato na dreve, 1200)
Mŕtvy Kristus (grécka ikona, 12.st.)

Anonymný majster z Luccy: Krucifix (1175-1200)

G. Pisano: Krucifix (1250)

Maľovaný krucifix z Luccy (pol. 12.st.)

Byzantský Majster krucifixu v Pise (1200)

škola macedónska - *macedónska škola*

škola macedónsko-byzantská - *macedónsko-byzantská škola*

škola madridská - *madridská škola*

škola metafyzická - *metafyzická škola*
škola mexická monumentálnej maľby - *mexická škola monumentálnej maľby*
škola mníchovská - *mníchovská škola*
škola Nagybánka slobodná - *Nagybánka slobodná škola*
škola neapolská - *neapolská škola*
tzv. škola nemecká Matissova - *tzv. nemecká Matissova škola*
škola novgorodská - *novgorodská škola*
škola normandská - *normandská stavebná škola*
škola parížska - *parížska škola*
škola Parsonova - *Parsonova nová škola pre dizajn*
škola podunajská - *podunajská škola*
škola pont-avenská - *pont-avenstská škola*
škola préríjňá - *préríjňá škola*
škola Quito -

http://es.wikipedia.org/wiki/Escuela_Quite%C3%B1a

škola rádžputska - *rádžputska škola*
škola rašská - *rašská architektonická škola*
škola remešská - *remešská škola*
škola rímska - *rímska škola*
škola rýnska - *rýnska škola*
škola rýnska stavebná - *rýnska stavebná škola*
škola saská - *saská škola*
škola sevillská - *sevillská škola*
škola sienska - *sienska škola*
škola sykiónska - *sykiónska škola*
škola šanghajská - *šanghajská škola*
škola širázska - *širázska škola*
škola tabrízska - *tabrízska škola*
škola taliansko-krétska - *taliasko-krétska škola*
škola tendai - *tendai*
škola Tosa - japonská maliarska škola počas obdobia *Muromači*; *klasický* prúd japonskej *tušovej maľby* (obdobne škola *Kanó*); rozvíjala maľbu *jamoto-e* a ovplyvnila maliarstvo *ukijo-e* 17.st.; pozri *maliarstvo japonské*
škola ulmská - *ulmská škola*
škola umbrijská - *umbrijská škola*
škola urbinská - *urbinská škola*
Škola umeleckých remesiel - prvé verejné výtvarné umelecké učilište na Slovensku so sídlom v Bratislave; založená 1928, zrušená 1939; nadväzovala na program spolupráce všetkých druhov umenia a ich prepojenia s remeslom, ako to propagoval *Bauhaus*
škola utrechtská - *utrechtská škola*
škola valencijská - *valencijská škola*
škola vladimírsko-suzdalská - *vladimírsko-suzdalská škola*
škola Wu - *Wu škola*
škola ženská - *ženská škola*
školy umelecké - *umelecké školy*
Škopec - *zverokruhové znamenie Barana*; pozri *astronomické symboly*; *baran*
škorec - český výraz *špaček*

www: druh škorec lesklý; nakoľko škorce nocujú v krdľoch na stabilných miestach; počas jari je možné v Dánku pozorovať za súmraku krdle s viac ako milión jedincami, ktorí sa potom rozlietajú po celej Škandinávii; toto predstavenie sa lokálne nazýva sort sol - čierne slnko; škorec spomína vo svojom diele Henrich IV. anglický dramatik William Shakespeare: tento vták šepká do ucha kráľa počas spánku jednoducho meno „Mortimer“; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; vták*

www: druh škorec vodný; jediný spevavý vták, ktorý sa potápa za potravou; Kristus ho použil ako symbol *tajomstva krstu a vzkriesenia (?)*

škoricovník, škorica - Obuchová v súvislosti s heslom *datľa*: v čínskej symbolike s objavujú trsy datlí objavujú s kvetom škoricovníka a tlmočia želanie, aby synovia, ktorí sa majú narodiť, dosiahli vysokých úradov; pozri *rastlina*; *Cinnamologus*

<http://bestiary.ca/beasts/beast242.htm>

škorpión - Biedermann: pripisoval sa mu význam smrteľnej hrozby ale aj pravdovravnosti; preddynastický kráľ starého Egypta sa volal Selek (Škorpión) a jeho ženská obdoba Selket; bohyňa *Selket* bola vládkyňou *lekárov* - mágov; staré zaklínacie formuly na ochranu pred škorpiónmi vychádzali z predpokladu, že božská mágia by mala byť silnejšia ako hocaký jed; bohyňu *Eset/Isis* sprevádzalo na úteku pred *Usírevovým* vrahom *Sutechom/Sethom* sedem škorpiónov (pozri *symboly číselné*: 7); podľa jednej z verzii z gréckych bájí o hviezdach, mocného poľovníka *Orióna* usmrtil škorpión, ktorého naň vypustila bohyňa lovu *Artemis*; Orión a škorpión sa potom dostali spolu na oblohu, kde Orión vždy uniká na západ, keď sa Škorpión objaví na východe; v Biblii škorpión symbolizuje, podobne ako *had*, démonickú moc; v tejto súvislosti ju spomína *Zjavenie Jána* (pozri *Apokalypsa*, *apokalyptické motívy*); podobne aj nebezpečné sekty prirovnávali ku škorpiónom; škorpióny vystupovali aj ako emblémové živočíchy (pozri *emblém*) logiky a dialektiky v *siedmich slobodných umeniach* aj v stredovekej symbolike ako emblém afrického kontinentu (pozri *Afrika*); v *mayskom* svete na polostrove Yucatán sa boh vojny, čierny boh *Ek-Chuah* znázorňoval s chvostom škorpióna (pozri *mayské náboženstvo*); v tradičnej symbolike sa so škorpiónom spája maskulínne poznačená sexualita, ničenie, okultnosť, mystickosť a osvietenie; ako protiváha sa uvádzajú, podobne ako v Egypte, uzdravenie a zmŕtvychvstanie; pozri *mantichora*; *Kautopates*

-podľa stredovekých *bestiárov* je škorpión červ s jedovatým žihadlom na chvoste; zraní človeka kdekoľvek, ale nie na jeho dlani

Škorpión (iluminácia zo stredovekého bestiára)

Škorpión (British Library, Sloane MS 1975, Folio 13r)

Škorpión - mesačné znamenie pre 24.10.-22.11.; v astrológii je Škorpión ôsmim znamením zverokruhu; jeho hlavnou hviezdou je červený Antares (Anti-Mars); znamenie ovláda Mars, jeho farbou je červená, drahokamom ametyst a kovom železo; pozri kódexy Mayov (Jung)

pozri zverokruhové znamenia, astronomické symboly; atribúty, symboly a alegórie; zvierá; mantichora; kódexy Mayov (Jung); Selket/Serket; Mitra; d'atelina

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3188679462/sizes/z/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3188679462/in/photostream/>

<http://www.flickr.com/photos/28433765@N07/3141413826/in/photostream/>

November a Škorpión (stredoveký kalendár)

Október a Škorpión (Hodinky Jeana de Luc, 1524)